

ДОСЛІДЖЕННЯ ЧИТАЦЬКИХ ІНТЕРЕСІВ ЩОДО ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ НОНФІКШН

Приймак Інна,

к.філол.н.,

доцент кафедри української філології

Хмельницького національного університету, м. Хмельницький

pryimakin@khmnu.edu.ua

Подкоритова Лариса

к.психол.н.,

доцент кафедри психології та педагогіки

Хмельницького національного університету, м. Хмельницький

larisa.podkoritova@gmail.com

Література нонфікшн на сучасному етапі розвивається дуже бурхливо. Зокрема дослідження українських книжкових інтернет крамниць показує, що пропозиція цієї літератури є досить широкою. Зокрема позиція «нонфікшн» є у переважній більшості інтернет-книгарень: Vivat (<https://vivat.com.ua>), Лабораторія (<https://laboratory.ua>), Наш Формат (<https://nashformat.ua>), Folio (<https://folio.com.ua/>), Artbooks (<https://artbooks.ua>), Сенс (<https://sens.in.ua>), Апріорі (<https://apriori-publishing.com>), Valliza (<https://valliza-book.com.ua>), КнигоЛенд (<https://knigoland.com.ua>), Фабула (<https://fabulabook.com>), Тура (<https://tura.com.ua>), Ліра-К (<https://lira-k.com.ua>), Видавництво Старого Лева (<https://starylev.com.ua/>) та ін. Книгарні «Є» і «Good-Book» використовують поняття «Нехудожня література».

Перелік книг, які включають видавництва і крамниці до жанру літератури нонфікшн, дуже широке: виховання, бізнес, економіка, психологія, кулінарія, історія, філософія, мистецтво, культура, політика, саморозвиток і мотивація,

мовознавство, публіцистика, документалістика, науково-популярна література, IT-книги, біографії та мемуари, книги про подорожі, суспільство, культура, педагогіка, довідкова література, езотерика, юридична література, технічна література, точні та природничі науки, релігія, екологія та охорона довкілля, подорожі, логіка та багато іншого.

При цьому однією з найширших і найпопулярніших категорій, які можна знайти також на переважній більшості книжкових сайтів є література на психологічну тематику. Інтерес до психології зростає дедалі більше, особливо з початком війни у 2022 році. Відтак нами було проведене опитування читацької аудиторії щодо її інтересів щодо літератури нонфікшн взагалі і психологічної зокрема.

Опитування було цілком анонімним і добровільним. Посилання на відповідну йому Google Form (<https://forms.gle/RX3HGUeo7XFW5f4b7>) поширювалось через Viber і Telegram групи а також через особисту сторінку у соціальній мережі Facebook. У такий спосіб у дослідженні зголосилось взяти участь 49 осіб віком від 14 до 49 років, переважно жінки (89,8 %).

На запитання «Чи знаєте ви, що таке література нонфікшн?» більшість досліджених (59,2 %) відповіли «так».

Відповіді на відкрите запитання «Як ви розумієте поняття «література нонфікшн»? ми об'єднали у такі групи: «не розумію» – 20,4 %; правильна відповідь (література, заснована на реальних подіях) – 63,3 %; неправильні здогади («щось класичне», «не фокусується на чомусь певному», «мікс фантастики і психології» тощо) – 16,3 %.

Наступне запитання було спрямоване на визначення загальних читацьких інтересів (рис. 1).

Якій літературі ви віддасте перевагу?

49 відповідей

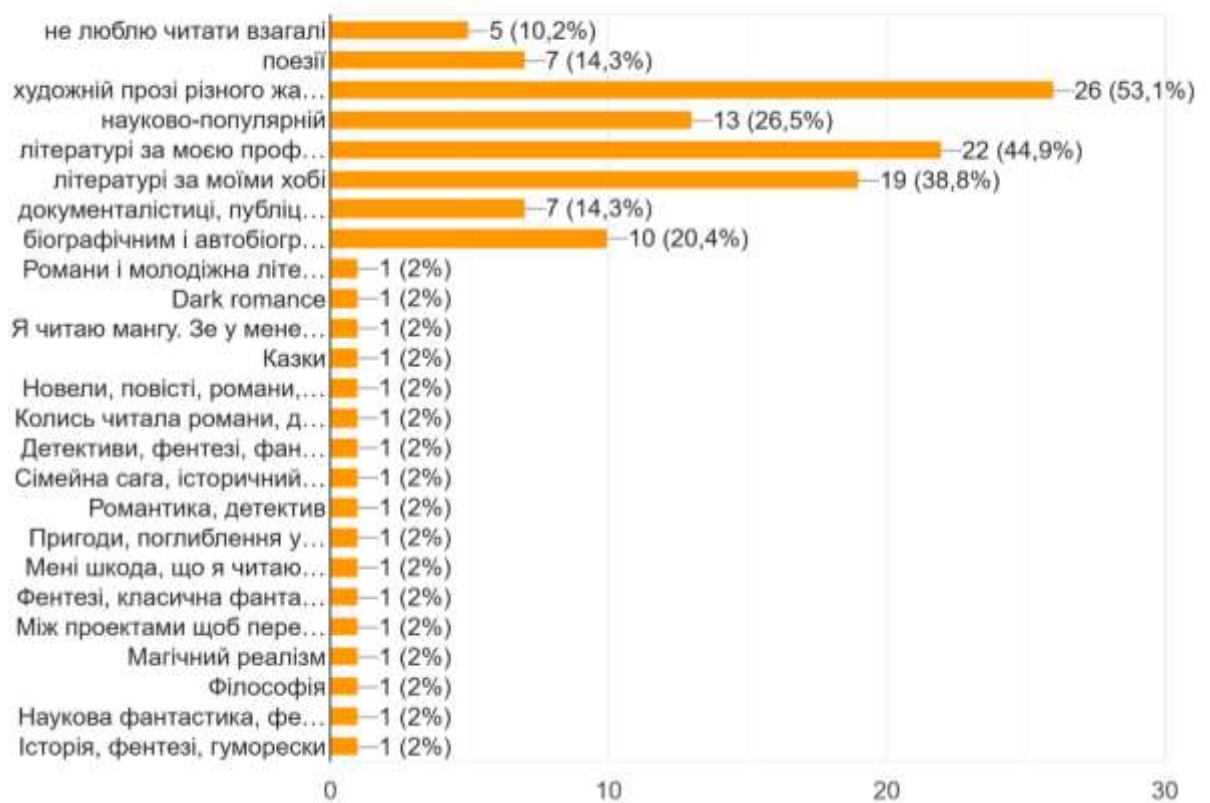

Рисунок 1. Відповіді на запитання «Якій літературі ви віддасте перевагу?»

З рисунку 1 видно, що переважна більшість опитаних віддає перевагу художній прозі різного жанру (53,1%), а також літературі за професією (44,9%) та хобі (38,8%).

Уточнююче запитання щодо галузі, з якої було би цікаво прочитати літературу нонфікшн, отримало відповіді, що подані на рисунку 3.

З якої галузі Вам було би цікаво почитати пізнавальну літературу?

49 відповідей

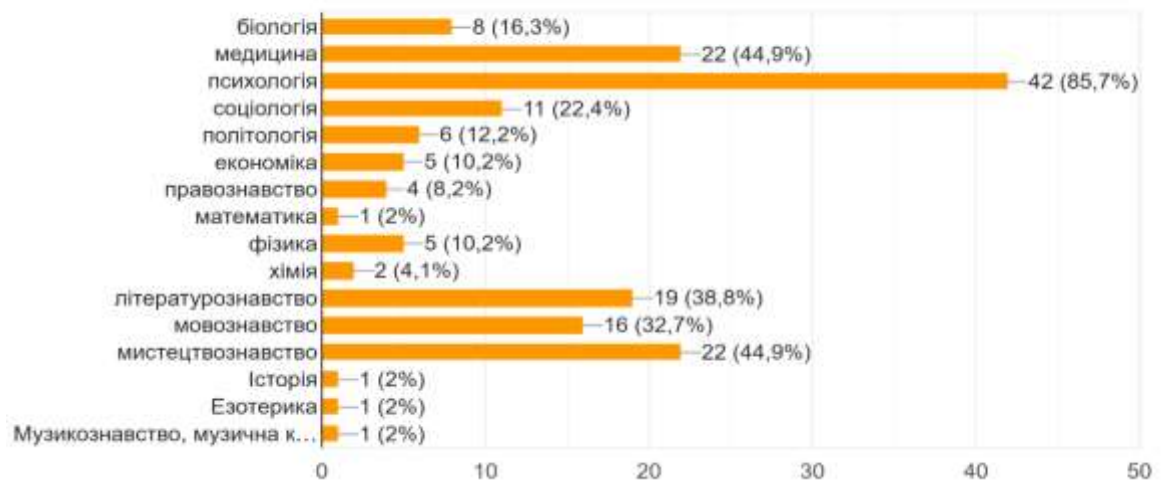

Рисунок 2. Відповіді на запитання «З якої галузі Вам було би цікаво почитати пізнавальну літературу?»

Рисунок 2 ілюструє, що найбільша зацікавленість виявлена щодо психології (85,7%), медицини (44,9%), мистецтвознавства (44,9%), літературознавства (38,8%) та мовознавства (32,7%).

Ще одне уточнююче запитання щодо інтересу до психологічної літератури підтвердило попередні відповіді: 91,8% досліджених мають цікавляться літературою з психології.

Наступне запитання було спрямоване на визначення, які саме психологічні теми цікавлять наших досліджених (рис. 3).

На які теми вам було би цікаво прочитати літературу з психології?

49 відповідей

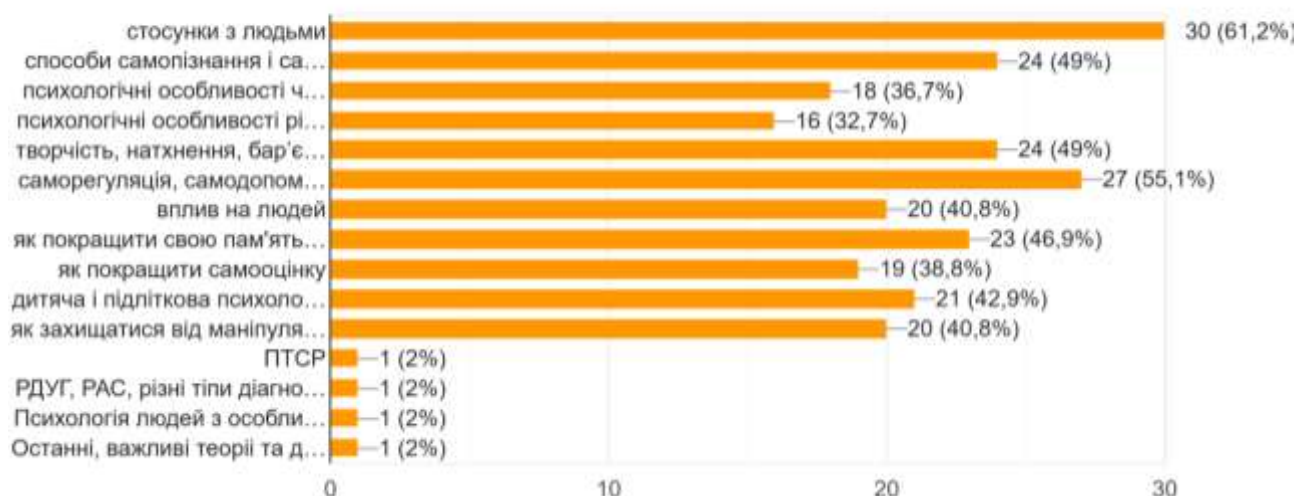

Рисунок 3. Відповіді на запитання «На які теми вам було би цікаво прочитати літературу з психології?»

З рисунку 3 видно, що найбільший інтерес опитані проявляють до психологічної літератури про стосунки з людьми (61,6 %), саморегуляцію (55,1 %), способи самопізнання і саморозвитку (49 %), творчість (49 %), як покращити свою пам'ять, мислення та інші психічні пізнавальні процеси (46,9 %), а також дитяча і підліткова психологія (40,8 %).

Висновки.

Проведене опитування щодо літератури нонфікшн, зокрема на психологічну тематику виявило, що, в цілому, досліджені орієнтуються у значенні слова «нонфікшн». Але при цьому читацькі інтереси тяжіють більше до художньої літератури. Наші опитані мають значний інтерес до психологічної літератури нонфікшн, зокрема за такими темами як стосунки з іншими людьми, саморегуляція і самодопомога, способи саморозвитку і самодопомоги, дитяча і підліткова психологія, протидія маніпуляціям тощо.